

УДК: (631.15:332.3):631.95

Тимошевський В.В., м. Харків, Україна

Харківській національний автомобільно - дорожній університет

Шарий Г.І., м. Полтава, Україна

Тимошевська Т.І., м. Полтава, Україна

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія
Кондратюка»

ПРОСТОРОВЕ ПЛАНУВАННЯ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ

Просторові умови агроформувань істотно впливають на результати виробництва та на оцінку їх землекористувань як об'єктів власності та господарювання. Всі галузі сільськогосподарського виробництва в агроформуванні повинні розміщуватися на території у керованих розмірах без надмірних витрат на подолання відстаней та бути забезпеченими необхідною структурою та площами угідь для успішного функціонування та розвитку. Тому вивчення просторових характеристик і структури земельних угідь агроформування дозволяє діагностувати недоліки та ступінь їх впливу на результати економічної діяльності сільськогосподарського підприємства, на можливості вирішення соціальних питань, забезпечення охорони земель та навколишнього природного середовища. Недоліки землекористувань сільськогосподарських підприємств можуть виникати з різних причин. Вплив недоліків може проявлятися у збільшенні щорічних затрат, негативного впливу на обсяги виробництва продукції в підприємстві, її собівартість і

рентабельність галузей агроформування, погіршення стану земель та навколишнього природного середовища.

Завдання усунення окремих недоліків та оптимізація просторової структури землекористувань агроформувань виникло ще на початку минулого століття, що знайшло своє відображення у програмі аграрної реформи П.А. Столипіна, що на ряду з різними завданнями передбачала також ліквідацію черезсмужного розміщення земельних ділянок, зокрема пункт Ч, щодо “заохочення до добровільного розселення селян в межах наділу і до скорочення черезсмужного користування”.

Створення та функціонування землекористувань аграрних підприємств у процесі здійснення заходів земельної реформи здійснювалося без належної розробки відповідних проектів землеустрою з необхідними обґрунтуваннями. Сучасне землекористування в сільському господарстві в основному включає орендовані земельні ділянки - земельні частки (паї), з власниками яких укладаються договори оренди. Таким чином територіальна структура агроформування являє собою відокремлені земельні ділянки (черезсмужно розміщені), створюється так звана «шахматка». Обробіток таких ділянок ускладнений і практично не можливий, оскільки більша частина орендованих земельних часток (паїв) не має встановлених меж на місцевості. Тому орендарі або на усних домовленостях, або укладаючи договори суборенди перерозподіляють орендовані землі формуючи цілісні масиви які можна механізовано обробляти, скорочувати відстані на переміщення та перевезення, оптимізувати витрати на холості

заїзди і розвороти. Виникає ситуація, коли агроформування самотужки намагаються оптимізувати свій просторовий виробничий базис без належного землевпорядного забезпечення.

Зміни внесені до Закону України "Про землеустрій" (стаття 51) позбавили правового забезпечення проєктів землеустрою щодо впорядкування існуючих землекористувань, що передбачали заходи щодо впорядкування структури земельних угідь, усунення черезсмужжя, далекоземелля, ламаності меж, ерозійних процесів та інших екологічних наслідків нераціонального використання земель і створення територіальних умов для функціонування всіх галузей економіки, формування й удосконалення раціональної системи існуючого землекористування. Безперечно, що для забезпечення раціональної територіальної складової агроформування існує потреба у перелічених заходах, які потребують відповідного правового забезпечення.

Зміни торкнулися і питання розробки проєктів землеустрою, що забезпечують еколого-економічне обґрунтування сівозмін та впорядкування угідь, які на разі втратили обов'язковість і розроблюються за заявою землевласників або землекористувачів. Саме на основі таких проєктів і повинні реалізовуватись на місцевому рівні завдання щодо забезпечення раціонального просторового розміщення виробництва, впровадження ґрунтоохоронних технологій, захисту навколишнього середовища, створення умов для

сталого розвитку сільського господарства та агроформування. Розробка та впровадження таких проектів практично унеможливлена наявністю великої кількості просторових недоліків землекористувань агроформувань, в першу чергу черезсмужжям, неврегульованістю низки питань щодо створення екологічного каркасу території, відсутності проектної документації щодо створення та оптимізації структури землекористувань тощо. Тому на жаль більшість проектів землеустрою, що забезпечують еколого-економічне обґрунтування сівозмін та впорядкування угідь, розроблені за останній час носять в основному декларативний характер.

Не уявляється можливим вирішити комплексні проблеми щодо забезпечення економічно доцільного та екологічно безпечного використання земель лише в межах окремого землекористування. Недоліки просторового розміщення не рідко торкаються кількох агроформувань, а масштаби прояву дефляції і водної ерозії не обмежуються правовими межами, те ж стосується й інших деградаційних процесів.

Розробка та впровадження проектів землеустрою, як окремого агроформування так і їх системи, повинно забезпечувати збалансований територіальний розвиток, вирішити завдання щодо розміщення сільськогосподарського виробництва на території, залежно від економічних, екологічних та соціальних умов, природних властивостей території та інших чинників.

Державі не варто втрачати пильність та контролювати розробку і здійснення проектів землеустрою як щодо створення і впорядкування системи землекористувань, так і організації території окремих агроформувань, що сприятиме забезпеченню сталого розвитку землекористування.

УДК:624.7/8

Урдзик С.Н., г. Харьков, Украина

Павленко И.С., г. Харьков, Украина

Харьковский национальный автомобильно-дорожный университет

АНАЛИЗ НОРМАТИВНЫХ ДОКУМЕНТОВ УКРАИНЫ И РЕСПУБЛИКИ КОНГО В РАЗДЕЛЕ ПРОЕКТИРОВАНИЯ АВТОМОБИЛЬНЫХ ДОРОГ

При проектировании автомобильных дорог, основным документом, регламентирующим действия инженера-проектировщика, являются дорожно-строительные нормы. В данной статье предлагается рассмотреть отличия нормативных требований украинского стандарта с требованиями стандарта, разработанного по другим принципам.

В Украине таким документом является ДБН В-2.3.4-2015 [1]. Согласно этому документу, категория автомобильной дороги определяется в зависимости от расчетной среднегодовой суточной перспективной интенсивности движения в транспортных единицах или приведенных единицах к легковому автомобилю, и подразделяются на пять категорий: I (I-A; I-B); II; III; IV и V.